

Åttonde roten, tomt 14

Kvarteret Nålmakaren

Tjugonde roten 1637–57v

Kronhusgatans södra

Elfte roten 1657h–70

sida öster om östra

hamnen

Anders dragare 1640: 2 mtl

Sven Olufsson 1649–55: 2 mtl, 1656–57v (X), 1657:–18 1658: 1.16 1659–60: ½

Östra delen av 8.14

Gården kan möjligen tidigare 1666–69 ha bebotts av *Olof Andersson Fiskare*. Den som står för gården i Gustavi tomtöreslängd 1671–81 var

Olof Gunnarsson däledragare.

Han kallas i bakugnslängderna 1679–81 *Olof primpare*. 1696 års tomtöreslängd upptar Olof däledragares änka: där bodde också *Anders Berg* (jfr Anders Svensson Berg i 8.15), senare ersatt med Olof murgesäll, som troligen är den

Olof Larsson murmästare,

som står för gården 1700. Han har 1705 avlösts av

Lars Torstensson Böker,

som 1710 delade gården med *Johan Kråka*. 1715 års skattningslängd tillskriver Lars Böker tomten värd 150 d smt medan Johan Kråka var inneboende i gården.

Det bestämdes den 8.4.1717, att *åldermannen Sven Ahlman, mäster Abraham skräddare, Per Larsson däledragare och snickaremästare Sven Ahlquist* skulle värdera den reparation som Johan Kråka hade gjort på Lars Torstensson Bökers gård. Enligt Wilhelm Berg i "Göteborgs husägare etc." sålde Lars Torstensson tunnbindares änka *Ingrid Olofsdotter* (död 1724) år 1718 hus och gård till *Hans Arvidsson Ahlbo* för 280 d smt, vilket förgäves klandrades av *artillerikarlen Petter Radhe*, gift med änkans syskonbarn. Hans Ahlbo står för gården i 1720 års tomtöreslängd. Men 1723 pantsatte *Petter Radhe (Radde)* till Sebastian Tham sin gård på Kronhusgatan mellan Rear Bökers änka i väster och Per Tromps änka i öster. Berg nämner, att den 18.3.1728 värderades *Sven däledragares änkas* gård nummer 8.6 emedan mågen f.d. konstapeln Petter Radhe ärnade övertaga den. 1730 kallas denna gård 8.14 "Lärekonstapeln Petter Raddes änkas gård". Inbördes testamente hade upprättats den 9.9.1728 mellan Petter Radhe och hans hustru *Catharina Svensdotter* (död före 1733).

Före 1736 såldes gården till *Sven Olsson* och hans hustru *Ingrid Andersdotter*, som 1736 var omgift med *tobaksspinnaregesällen Lars Pettersson i Skara*, som står för gården i 1737 års tomtö-

reslängd. 21.2.1737 uppbjöds avlidne Sven Olofssons arvingars hus och gård på Kronhusgatan för skuld till fattighuset 263 d smt: det bestämdes, att gården skulle säljas på grund av denna skuld.

Enligt Berg ägdes gården 1740 av *underbrandmästare Anders Hellman*, som skulle ha sålt den på auktion till *Nils Norling*, vilken åter sålde den till *handlaren Christian Frederici*. Men faktum är att 1745 års tomtöreslängd kallar tomten för Anders Hellmans ödetomt.

Den 5.7.1745 begärde

tunnbindare Torsten Johansson

att få inbörda sin farbroders avlidne tunnbindare Lars Torstenssons (f.d.) ödetomt på Kronhusgatan såsom varande dennes ende arvinge efter det att Lars Torstenssons dotter *Malin Larsdotter* på honom överlätit sin arvsrätt.

Tunnbindaremäster Torsten Janssons hustru *Christina Andersdotter Svedman* avled i mars 1762. Vid bouppteckningen efter henne den 8.3.1765 antecknades en förmögenhet av 9 467 d smt, där ingående hus och tomt på Kronhusgatan med en bredvid belägen ödetomt motsvarande denna östra del av 8.14). Hon efterlämnade två barn. Dottern *Anna Catharina*, död 11.12.1764, var gift med *stadskvartermästare Carl Gustaf Revigin*. Makarna hade dottern *Maria Revigin*, på femte året gammal. I en inlaga till magistraten den 18.1.1772 (EIIb:150, 18.1.1772) berättas att Torsten Jeansson hade gått i borgen för sonen *bagaremästare Johan Jeansson* (var död 1781) som dessutom hade innestående moderarv. Torsten Jeansson krävdes därför av herrar *Grell* och *Pettersson*. Torsten Jeanssons egendom var bortauktionerad.

Detta hade skett den 27.6 och 22.8.1771, Stadsqvartermästare Revigin antecknas i tomtöreslängden 1765 för de båda sammanslagna tomterna, men bouppteckningen efter tunnbindaremästare Torsten Jeansson företogs icke förrän 9.6.1681 (Berg I:2, 293).

Sonsonen *Johan Anders Jeansson* (född 1767), som var bagaremästare, ägde vid bou efter hustrun *Hedvig Sofia Westman* 1834 grundmurade stenhuset 3.74–76.

Den 9.5.1785 uppbjöd *faktor Johan Fredrik Bauer* för en köpeskilling av 3 818 d smt två i stadens fjärde kvarter vid Kronhusgatan belägna tomter med åbyggnader mellan skepparen Olof Bergströms gård å västra och mätaren Jöns Holmgrens å östra sidan, som hade varit tillhöriga tunnbindaren Torsten Jansson och sålts på auktion för skuld 22.8.1771: tomterna hade före auktionen värderats till 3 800 d smt. I auktionshandlingarna talas om ”tvenne tomter med åbyggnad”. Denna den östligaste av tomterna kallades 1775 ”faktor Bauers tomt med sillebodar”, den västligaste kallas ”faktor Bauers hus och gård”.

Hedvig Elisabeth Bauer, född 1756, död 1834, dotter till Johan Fredrik Bauer och *Sofia Bratt*, var gift med *garvaremästare Gustaf Rhodin*, född 25.10.1790 [datum oklart i manuskriptet]. Denne hade övertagit de båda sammanslagna tomterna år 1786. De övertogs efter hans död av änkan.

Västra delen av 8.14

Olof Andersson, kronans timmerman

1666–69

Ingrid Hans Fiskares, död 1775

Gustavi tomtöreslängd 1670–78, ej bebyggd 1770

Tomten var ej bebyggd 1670 men ägdes då och några år framåt av Ingrid Hans Fiskares. I krigskontributionslängden 1776 betecknas hon som död.

Joen, Cronans timmerman

M1676: 1 tomt

Den citerade källan är den i riksarkivet förvarade förteckningen över mantal och hus i Göteborg omkring 1676: uppgiften att Joen timmerman skulle ha bott här bestyrkes icke någon annanstans.

Något år därefter beboddes gården av

Anders Svensson Kruse

Gustavi tomtöreslängd 1677 Flyttade sedan 1679–81–88. (?) till 3.80, där hans änka *Gunilla* bodde 1714.

Hit flyttade i stället

Anders Larsson Timmerman

M1676: 1 tomt

Gustavi tomtöreslängd 1679–81, 1 tomt.

För denna gård betalade *Rear Börgesson Böcker* huseköpspenning 3.24 d smt den 5.2.1683 Han hade erhållit burskap som tunnbindare 11.5.1682. Han fick stolrum i Gustavi den 23.12.1703. Den 20.6.1707 (EIIa:19) begärde Riggert böcker lindring i taxeringen: han talade om sin svaga, av ålder utmattade kropp och sin sjuka och orkeslösa hustru. De idkade ej den ringaste borgerliga näring. (Detta förefaller osant”) 1688 var *Torsten böcker* ägare av gården: sonen Johan Torstensson böcker bodde i hans tidigare gård 8.7. Han var död 1717.

Gården ärvdes av Rear Böckers andra *hustru Karin Andersdotter*. Hon hade tidigare varit gift med en *Johan* (möjligen *Johan Torstensson böcker*, bosatt i 8.7 kv. Gästgivaren liksom hans far *Torsten Rearsson Böcker*) och hade i detta äktenskap sönerna *tunnbindaren Torsten Johansson* (se nedan) och *Olof Johansson*, Styvsonen *kornetten Börge Rickardsson* (Rear = Rickard) överlämnade den 13.5.1717 mot 250 d smt till Karin Andersdotter sin andel i sina föräldrars efterlämnade gård på Kronhusgatan mellan Anders Svensson och sal Lars Torstensson Tunnbindare. Hela gården värderades vid bouppteckningen efter Karin Andersdotter den 4.7.1729 till 450 d smt och grannarna uppgavs nu vara skomakare Petter Ellbom (Elgbom) i väster och avlidne Mäster Olof (bör vara Petter) Raddes änka i öster.

Gården övertogs av Karin Andersdotters son i första äktenskapet *tunnbindaren Torsten Johansson* och delar i fortsättningen historia med den östra delen.

Senare uppbud av 8.14—8.15

Se 8.13 och 8.15.